

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 22.18.1.-2012-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË KOMUNËS SË GJILANIT PËR
VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2012

Prishtinë, Qershor 2013

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) kryen auditime të rregullsisë si dhe ato të performancës. Auditori i Përgjithshëm, Lage Olofsson, është kreu i ZAP-it që ka të punësuar rreth 140 anëtarë të stafit. Auditori i Përgjithshëm dhe ZAP janë të pavarur dhe që certifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare për çdo vit, derisa ndërmarrin forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit të sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga ZAP në mënyrë direkte promovojnë llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti mbajtur llogaridhënës menaxherët e organizatave individuale buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur për opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Gjilanit në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Qerkin Morina, i cili ka bërë mbikëqyrjen e auditimit.

Opinionin dhe raportin i nxjerrë janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Florim Beqiri mbështetur nga Bujar Sejdiu (Udhëheqës i ekipit), Mehmet Kurti, Svetlana Perovic dhe Kreshnike Haziri.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit.....	7
2 Pasqyrat vjetore financiare.....	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak	10
4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli	11
5 Sistemi i auditimit të brendshëm	25
6 Konkluzioni i përgjithshëm	26
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	28
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak.....	30

Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport i auditimit është një përmbledhje e çështjeve kryesore që dalin nga auditimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF-të) për vitin 2012 për Komunën e Gjilanit. Unë dëshiroj ta falënderoj Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ne kemi kryer auditimin e PVF për vitin 2012 në përputhje me Standardet e njohura Ndërkombëtare të Auditimit të Sektorit Publik (SNISA) të nxjerra nga INTOSAI. Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat për të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me PVF.

Auditimi ynë është fokusuar në:

- PVF;
- Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e Brendshëm (duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit); dhe
- Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Opinion

Auditori i Përgjithshëm (AP) i raporton Kuvendit për opinionin e tij në formatin e përcaktuar në nën kapitullin 2.3 – Opinion i Auditimit. Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e ZAP. Raporti i AP-së përfshinë një opinion për vërtetësinë dhe drejtësinë e PVF.

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

Si *Theksim i çështjes* Regjistrimi i Pasurive Fikse ende nuk është i përfunduar. Regjistri i pasurive fikse nuk ka ndikim në ndonjëren prej 2 Pasqyrave Vjetore Financiare (Pranimet dhe Pagesat e Parasë së Gatshme dhe Krahësimin e Buxhetit dhe Shumat Aktuale), në pajtim me IPSAS në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme.

(SNISA 400: Opinion i Pakualifikuar me Theksim të Çështjes).

Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni jonë i përgjithshëm e pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve të ndërlidhura me PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin si dhe Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Konkluzioni ynë i përgjithshëm është:

Komuna e Gjilanit kishte arritur progres në përmirësimin e ambientit të kontrollit të brendshëm. Shembull për këtë është përfundimi i identifikimit dhe vlerësimit të pasurive të komunës.

Komuna e Gjilanit ka të dizajnuar një sistem të kontrolleve të brendshme, por sistemi aktual nuk ka funksionuar në atë mënyrë që të ofrojë siguri të mjaftueshme që komuna të përmbushë në mënyrë të suksesshme objektivat e saj. Ne kemi hasur dobësi në disa fusha të rëndësishme të menaxhimit financiar.

Dobësitë e identifikuara janë të shpalosura në vijim:

- Rekomandimet e auditimit synojnë që të mbështesin komunën për funksionalizimin dhe forcimin e manxhimit financiar dhe kontrollit. Ne kemi rishikuar shkallën e implementimit të rekomandimeve tona të dhëna nga auditimi i vitit paraprak. Si rrjedhojë ne mund të konkludojmë që Komuna e Gjilanit nuk është angazhuar mjaftueshëm për implementimin e rekomandimeve tona.
- Përgatitja e PFV-ve është bërë në pajtim me Rregullën Financiare 07 dhe SNKSP për “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Me gjithë këtë, PVF-të nuk përmbajnë shpalosjet lidhur me saldon e stokeve në fund të vitit dhe regjistrimi i pasurive në SIMFK ende nuk është përfunduar.
- Ne kemi vërejtur që menaxhimi i të hyrave vetanake nuk është i kënaqshëm. Komuna nuk kishte arritur të bëjë një planifikim real për të hyrat vetanake gjatë vitit 2012 dhe në anën tjetër kishte treguar shkallë të ulët të inkasimit.
- Shpenzimet gjatë vitit 2012 janë përcjellur me dobësi të kontrollit. Këto dobësi ndërlidheshin me vonesa të tejzgjatura në përfundimin e punëve, tejkalim të kontratave për mallra, klasifikimi jo i drejtë i shpenzimeve dhe subvencioneve të parregullta.

Rekomandimet tona kryesore për Kryetarin e Komunës janë si në vijim:

Pasqyrat vjetore financiare

- PVF duhet të paraqesin pamje të drejtë të shpenzimit të fondeve në përputhje me rregullat e thesarit dhe natyrën e shpenzimeve. PVF-të duhet të përmbajnë të gjitha informatat dhe shpalosjet që kërkohen me Rregullën Financiare 07.

Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

- Rekomandimet e auditimit duhet të trajtohen më seriozisht nga menaxhmenti i komunës. Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që plani i veprimit do të përcaktojë qartë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e rekomandimeve tona;
- Një planifikim më i mirë duhet të ekzistojë në mënyrë që të ngritet shkalla e inkasimit të të hyrave vetjake dhe lista e taksapaguesve duhet të jetë e azhurnuar gjatë gjithë kohës;
- Të forcohet menaxhimi financiar, kontrolli dhe monitorimi gjatë shpenzimit të fondeve publike për investime kapitale, mallra dhe shërbime, si dhe subvencione; dhe
- Rexhistrimi i të gjitha pasurive të komunës në SIMFK duhet të jetë prioritet.

Përgjigjia nga menaxhmenti

Menaxhmenti është pajtuar me të gjitha të gjeturat tona të auditmit dhe është zotuar se do t'i adresojë rekomandimet tona.

1 Fushëveprimi dhe metodologjia e auditimit

Është përgjegjësi e Komunës së Gjilanit të përgatis PVF-të sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshinë ekzaminimin dhe vlerësimin e PVF dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e opinioneve:

- Nëse PVF japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Puna e ndërmarrë e auditimit ka reflektuar vlerësimin e rrezikut tonë të auditimit për Komunën e Gjilanit. Ne kemi konsideruar të kuptuarit tonë për organizatën, deri në çfarë mase mund të mbështetemi në kontrollet menaxheriale dhe nivelin e testimit të hollësishëm të kërkuar gjatë përcaktimit të testimeve të përgjithshme e që janë të nevojshme për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmive për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm.

Seksionet e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i përgjigjeve të Menaxhmentit ndaj rekomandimeve të bëra në vitin 2011 mund të gjendet në Shtojcën II.

Ne kemi përfshirë të gjeturat e rëndësishme dhe të tjera më pak të rëndësishme, që dalin nga auditimi ynë. Për plotësinë ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të 9 mujorit aty ku ishte relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të rëndësishme - Çështjet kryesore për vëmendjen e atyre që janë të ngarkuar me qeverisje dhe menaxhmenti i lartë e që mund të ketë potencial të rezultojë në një dobësi materiale në kontrollet e brendshme; dhe

Të tjera - Dobësitë e identifikuar në auditimin tonë, ku veprimi do të ofrojë potencialin për përmirësime në efikasitet dhe efektivitet të kontrolleve të brendshme.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe procedurat vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur

përfaqësojnë një deklaratë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimet që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare

Rishikimi ynë i PVF merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informatave të regjistruara në PVF. Ne gjithashtu e konsiderojmë deklaratën e bërë nga ZKA dhe Zyrtari Kryesor Financiar, kur draft PVF-të dorëzohen në Ministrinë e Financave (MF).

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF përfshinë një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave vjetore financiare. Një numër i pikëve në deklaratë kanë për qëllim të ofrojnë siguri për Qeverinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

2.1 Pajtueshmëria me kornizën raportuese

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna e Gjiçanit kishte përgatitur PVF në përputhje me kërkesat e definuara në Rregullën Financiare nr. 07/2011 dhe Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit të Sektorit Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Komuna ka përdorur formatin standard për përgatitjen e PVF-ve për vitin 2012.

Përshkrimi

PVF duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese. Ne kemi vërejtur se:

- PVF janë përgatitur dhe dorëzuar në MF brenda afatit ligjor;
- PVF janë përgatitur në gjuhën shqipe dhe serbe;
- PVF janë nënshkruar nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF); dhe
- Janë dorëzuar raportet e rregullta tremujore te Ministri i MF-së.

Rekomandimi

Nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

2.2 Cilësia dhe saktësia e informatave të prezantuara në pasqyrat vjetore financiare

Konkluzioni i përgjithshëm

PVF-të, përveç shpalosjes së stoqeve, ishin përgatitur në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” ku është përdorur formati standard i raportimit.

Përshkrimi

Ne kemi dhënë kontributin tonë për t’u siguruar që PVF-të përmbajnë të gjitha shpalosjet narrative dhe informacionet e plota shpjeguese të kërkuara me Rregullën Financiare nr. 07/2011, dhe SNKSP.

Mangësitë e identifikuara në PVF-të janë paraqitur në vijim:

1. Çështja - Shpalosjet në Pasqyrat Financiare – Prioritet tjetër

E gjetura	Në Nenin 16 - Shënimi 32, Përmbledhja e stoqeve në fund të periudhës nuk është shpalosur në PVF.
Rreziku	Mos identifikimi i stoqeve të komunës dhe vlerës së tyre rezulton në PVF të pa sakta dhe rrit rrezikun për humbje apo keqpërdorim të stoqeve të komunës.
Rekomandimi 1	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që PVF-të janë të plota dhe përfshijnë të gjitha shpalosjet në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare 07.

2.3 Opinioni i auditimit

Sipas opinionit tonë Pasqyrat Vjetore Financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale.

Si *Theksim i çështjes* Regjistrimi i Pasurive Fikse ende nuk është i përfunduar. Regjistri i pasurive fikse nuk ka ndikim në ndonjëren prej 2 Pasqyrave Vjetore Financiare (Pranimet dhe Pagesat e Parasë së Gatshme dhe Krahasimin e Buxhetit dhe Shumat Aktuale), në pajtim me IPSAS në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme.

(SNISA 400: Opinioni i Pakualifikuar me Theksim të Çështjes).

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Ne gjatë auditimit kemi rishikuar implementimin e rekomandimeve të dhëna nga auditimi i vitit paraprak. Ne e çmojmë angazhimin e menaxhmentit për implementimin e rekomandimeve, por mendojmë që Komuna e Gjilanit vazhdon të mos i kushtojë vëmendjen e duhur adresimit të plotë të rekomandimeve të dhëna.

Përshkrimi

Auditimi i PVF-ve të vitit 2011 të Komunës së Gjilanit kishte dhënë 9 (nëntë) rekomandime kryesore. Komuna e Gjilanit kishte përgatitur një Plan Veprimi duke theksuar se të gjitha rekomandimet do të adresohen.

Gjatë auditimit ne kemi vërejtur që 3 (tri) rekomandime janë adresuar; 3 (tri) rekomandime janë adresuar pjesërisht dhe 3 (tri) rekomandime nuk janë adresuar. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe se si janë adresuar ato, shih Shtojcën II.

2. Çështja - Adresimi i rekomandimeve nga viti paraprak – Prioritet i rëndësishëm

E gjetura	Tri nga e rekomandimet e auditimit të vitit të kaluar nuk ishin adresuar. Disa prej rekomandimeve të pa-adresuara, me rëndësi të madhe, janë të përsëritura për disa vite rradhazi.
Rreziku	Dobësitë e vazhdueshme të kontrolleve të brendshme në sistemet kyçe financiare të tilla si të hyrat dhe shpenzimet kanë rezultuar në ekzistimin e mangësive të njëjta dhe me përsëritjen e rekomandimeve.
Rekomandimi 2	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që plani i veprimit i rishikuar në mënyrë të qartë përcakton një afat kohor dhe stafin përgjegjës për adresimin e rekomandimeve të identifikuar me fokus fillestar në ato të një rëndësie të madhe.

4 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

4.1 Hyrje

Qasja jonë e auditimit është fokusuar në të kuptuarit dhe vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti për të siguruar menaxhim të mirë financiar dhe kontroll efektiv. Për sisteme individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin operojnë kontrollet aktuale. Kjo mund, për shembull, të jetë aktiviteti monitorues i ndërmarrë nga menaxhmenti i lartë apo kontrolleve operative të nivelit më të ulët. Ne konsiderojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, janë zbatuar siç është planifikuar dhe funksionojnë në mënyrë efektive. Kjo kërkon një vlerësim të strukturave, proceseve dhe linjat e llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit

Konkluzioni i përgjithshëm

Komuna e Gjilanit kishte arritur të realizojë planin në nivel të kënaqshëm. Komuna kishte ekzekutuar buxhetin final në shkallë maksimale prej 98%.

Përshkrimi

Ne kemi konsideruar burimin e fondeve buxhetore për Komunën e Gjilanit, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrave të mbledhura. Kjo është e pasqyruar në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në euro)

Përshkrimi	Buxheti Fillestar	Buxheti Final ¹	2012 Shpenzimet	2011 Shpenzimet	2010 Shpenzimet
Burimet e Fondeve:	17,667,048	19,108,958	18,760,946	19,247,706	19,236,440
Granti i Qeverisë - Buxheti	14,377,048	15,322,906	15,319,536	15,605,348	15,799,190
Të bartura nga viti paraprak	-	405,516 ²	402,198	436,660	-
Të hyrat vetjake	3,290,000 ³	3,290,000	2,966,741	3,145,344	3,003,806
Donacionet Vendore	-	26,013	18,481	12,870	74,270
Donacionet e Jashtme	-	64,523	53,990	47,484	359,174

Buxheti Final është më i lartë se Buxheti Fillestar për 1,441,910€ apo për 8%. Kjo rritje e buxhetit ka ndodhur përgjatë vitit si rezultat i Rishikimit të Buxhetit 25,858€, të Hyrave Vetjake të bartura 405,516€, Vendimeve të Qeverisë 920,000€ dhe Granteve të Donatorëve 90,536€.

Të gjitha lëvizjet buxhetore përgjatë vitit 2012 ishin të mbështetura me vendime të Kuvendit Komunal të Gjilanit dhe të aprovuara nga MF-ja.

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur më pas nga Ministria e Financave

² Të hyrat vetjake të Komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

³ Të hyrat vetjake të planifikuara.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike - realizimi ndaj buxhetit (ne euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Realizimi	2011 Realizimi	2010 Realizimi
Shpenzimet sipas kategorive ekonomike:	17,667,048	19,108,958	18,760,946	19,247,707	19,236,440
Pagat dhe Mëditjet	11,475,096	11,523,550	11,508,281	11,084,916	9,114,466
Mallrat dhe Shërbimet	1,741,296	2,555,107	2,546,755	2,102,812	1,995,809
Komunalit	379,000	380,666	380,099	399,522	499,372
Subvencionet dhe Transferet	248,500	288,777	283,372	270,195	500,342
Investimet Kapitale	3,823,156	4,360,858	4,042,439	5,390,262	7,126,451

Në Tabelën 2 vërejmë që buxheti është shpenzuar në shkallën 98%. Nga kjo mund të thuhet se është një shkallë e kënaqshme e performancës buxhetore të komunës.

Tabela 3. Të hyrat vetjake komunale të planifikuara dhe të mbledhura (në euro)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2012 Realizimi	2011 Realizimi	2010 Realizimi
Të Hyrat Vetanake	3,290,000	3,290,000	3,177,029	3,524,800	3,466,518

Komuna e Gjilanit kishte ngecur në realizimin e planit për inkasimin e të Hyrave Vetjake në shkallën 3.5% dhe kishte inkasuar 11% më pak se në vitin 2011. Shpenzimet nga të Hyrat Vetjake gjatë vitit 2012 ishin të bazuara në Vendimet e Kuvendit Komunal dhe aprovimet nga MF.

4.3 Kërkesat e raportimit

Konkluzioni i përgjithshëm

Konkludimi ynë është se Komuna e Gjilanit, në përgjithësi, ka arritur t'i përmbushë kërkesat e raportimit, përveç raportit të vetëvlerësimit. Ne e vlerësojmë angazhimin e komunës në përmbushjen e procedurave dhe afateve të kërkuara.

Përshkrimi

Legjislacioni në fuqi dhe Procedurat e MFK-së obligojnë çdo organizatë buxhetore që të respektojë kërkesat për raportim brenda afateve kohore të caktuara.

Gjatë auditimit ne kemi parë që Komuna e Gjilanit kishte përmbushur kërkesat për të cilat është e obliguar. Kërkesat e përmbushura nga kjo komunë ishin:

- Kërkesa Buxhetore për financimin e shpenzimeve të komunës;
- Raportet tremujore, duke përfshirë pasqyrat financiare nëntë mujore me kohë;
- Raportet mbi borxhet të dorëzuara në MF;
- Draft Plani dhe Plani Përfundimtar i prokurimit me kohë; dhe
- Plani i Veprimit për implementimin e rekomandimeve të dalura nga auditimi i vitit paraprak.

3. Çështja - Raporti i Vetëvlerësimit – Prioritet i rëndësishëm

E gjetura	Komuna e Gjilanit nuk kishte arritur të përmbushë kërkesën e Procedurës së MFK-së për Raportin vjetor të Vetëvlerësimit nga menaxhmenti i komunës.
Rreziku	Vetëvlerësimi i shërben komunës për të rishikuar funksionimin e kontrollit të brendshëm dhe për ta bërë krahasimin ndërmjet objektivave të planifikuara dhe gjendjes aktuale.
Rekomandimi 3	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që i gjithë stafi përgjegjës për MFK-në të përmbushë kërkesat e Procedurës së MFK-së për Vetëvlerësim.

4.4 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetjake)

Konkluzion i përgjithshëm mbi të hyrat

Gjatë auditimit të të hyrave ne kemi vërejtur që komuna ka vendosur kontrollet e duhura për inkasimin, raportimin dhe harmonizimin e tyre me Drejtorinë e Financave dhe Thesarin. Megjithatë, ne kemi vërejtur që disa nga këto kontrolle në disa raste nuk kishin funksionuar.

Përshkrimi

Komuna e Gjilanit për vitin 2012 kishte planifikuar të inkasojë 3,290,000€ nga burimet e të hyrave vetjake. Inkasimi i të hyrave vetjake gjatë vitit 2012 ishte në shumën 3,177,029€. Pjesën më të madhe të të hyrave e përbëjnë ato nga tatimi në pronë, lejet e ndërtimit, participimet në shëndetësi dhe arsim, taksat e biznesit, taksa rrugore, taksat administrative etj.

4. Çështja - Inkasimi jo i mirë i të hyrave vetjake – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Me gjithë masat e ndërmarra Komuna e Gjilanit nuk ka arritur të vendosë mekanizma efektiv për inkasimin e të hyrave vetjake. Llogaritë e arkëtueshme kalojnë shumën prej 9 milion eurosh. Pjesën më të madhe të kësaj shume e përbëjnë debitorët për tatim në pronë në shumë 6,819,160€ dhe për licensat e biznesit në shumë 1,874,700€. Ky borxh është akumuluar duke filluar nga viti 2003.
- Rreziku** Vonesat në mbledhjen e të hyrave, sjellin edhe dështimet në vendimmarrjen e menaxhmentit për financimin e projekteve nga ky burim. Kësisoj do të kemi një nënpagim të të hyrave dhe devijim nga objektivat e vendosura paraprakisht.
- Rekomandimi 4** Kryetari i Komunës duhet të analizojë në mënyrë gjithëpërfshirëse gjendjen e të hyrave, si: arsyet e mospagesave, vjetërsia e borxheve, ankesat lidhur me ngarkesat dhe të marrë masa adekuate për gjetjen e mekanizmave efektiv për mbledhjen e borxheve të vjetra.

5. Çështja - Vonesa në depozitimin e të hyrave në bankë – Prioritet tjetër

- E gjetura** Gjatë auditimit të të hyrave nga participimet, ne vërejtëm që mjetet e gjeneruara nga participimet në shëndetësi ishin depozituar në bankë me vonesë deri në 10 ditë.
- Rreziku** Vonesa e depozitimit në bankë të mjeteve të mbledhura përveç që është shkelje e kërkesave të Rregullës së Thesarit 03/2010 për të Hyrat, shkakton paraqitje jo të drejtë kohore të mjeteve në llogarinë e Thesarit dhe mund të çojë në keqpërdorimin e parasë publike.
- Rekomandimi 5** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të gjitha mjetet e mbledhura nga participimet deri në 10€, të depozitohen brenda afatit të përcaktuar me Rregullën e Thesarit 03/2010.

4.5 Shpenzimet

Konkluzion i përgjithshëm mbi shpenzimet

Megjithë faktin që ne kemi identifikuar një numër mangësish për zhvillimin e kontrolleve që kanë të bëjnë me shpenzimet, është e qartë se komuna i kupton nevojat e kontrolleve të forta të sistemeve në këtë fushë. Prandaj, kërkohet zhvillim i mëtejshëm dhe forcim i kontrolleve të pagesave dhe prokurimit.

4.5.1 Prokurimi

Përshkrimi

Buxheti për investime kapitale gjatë vitit 2012 për Komunën e Gjilanit ishte 4,360,858€. Realizimi i buxhetit për këtë kategori ishte 4,042,742€ apo 93% e shumës së buxhetuar. Këtu përfshiheshin pagesa për punë, furnizime dhe shërbime.

Ne kemi vërejtur se komuna kishte planifikuar projektet kapitale në PIP (Programi për Investime Publike) dhe të njëjtat ishin aprovuar me Buxhetin e Kosovës. Ne kemi hasur disa raste kur shpenzimet për projekte kishin devijuar nga PIP.

Për të testuar fushën e prokurimit dhe shpenzimet që ndërlidhen me këtë, ne kemi testuar pagesa dhe vet procedurat e prokurimit.

Mangësitë e identifikuar gjatë auditimit të kësaj fushe janë të paraqitura në vijim:

6. Çështja - Kontrata pa zotim të mjeteve – Prioritet i rëndësishëm

E gjetura	<p>Ne kemi vërejtur që Komuna e Gjilanit ka hyrë në kontrata me operatorët ekonomik pa bërë paraprakisht zotimin e mjeteve. Lidhjen e kontratës para zotimit të mjeteve e kemi hasur te këto raste:</p> <ul style="list-style-type: none">• “Mirëmbajtja e objekteve” - në shumë 304,774€;• “Rrethrotullimi në lagjen Iliria” në shumë 85,187€;• “Sinjalizimi horizontal dhe vertikal” në shumë prej 173,371€.
Rreziku	<p>Hyrja në kontrata të reja pa zotim paraprak të mjeteve, përveç që nuk është në pajtim me Ligjin për Prokurim Publik, e përkeqëson më tej gjendjen, edhe ashtu të rënduar, me obligimet e papaguara dhe vonesat në ekzekutim të punëve të kontraktuara.</p>
Rekomandimi 6	<p>Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që kontratat të mos nënshkruhen para zotimit të plotë të fondeve.</p>

7. Çështja - Devijim nga PIP – Prioritet i rëndësishëm

E gjetura

Komuna e Gjilanit nuk kishte arritur t'i përmbahet Tabelës 4.2 - Financimi vjetor i investimeve kapitale komunale për vitin 2012 të aprovuar me Buxhetin e Kosovës. Ne kemi vërejtur disa pagesa që ishin bërë nga fondet e ndara për projektet tjera kapitale. Për më tepër, disa nga pagesat i takonin projekteve të papërfunduara nga vitet paraprake, ndërsa ishin paguar nga shumat e ndara për projektet e vitit 2012. Ndryshimet në shumat e ndara për projektet kapitale nuk ishin aprovuar nga MF-ja dhe nuk ishin pasqyruar në PIP. Këto ndryshime i kemi hasur te rastet në vazhdim:

- Fatura 42/12 e datës 01.11.2012 në shumë 16,078€ për rregullimin e rrugës është paguar nga shuma e ndarë për projektin 86226 për objekte arsimore;
- Fatura 39/CDI e datës 22.08.2012 në shumë 41,000€ për ndërtimin e sistemit të ujësjellësit me bashkëfinancim nga donatorët është paguar nga shuma e ndarë për projektin 86219 për rregullimin e rrugëve të rendit të tretë;
- Fatura 21079/710302 e datës 03.12.2012 në shumë 48,000€ për asfaltimin e rrugëve është paguar nga shuma e ndarë për projekte të bashkëfinancuara nga donatorët. Kjo ishte pagesë për një projekt të pa përfunduar nga vitet paraprake.

Rreziku

Lëvizja e mjeteve nga një projekt kapital në projektin tjetër pa autorizim nga MF-ja dhe pa u pasqyruar në PIP është në kundërshtim me Nenin 14 të Ligjit për Buxhetin e Kosovës. Lëvizjet e tilla paraqesin rrezik të dështimit të komunës në realizimin e projekteve kapitale të planifikuara dhe të aprovuara me Buxhetin e Kosovës.

Rekomandimi 7

Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të gjitha projektet kapitale realizohen në përputhje të plotë me planifikimin e aprovuar sipas tabelave buxhetore. Çdo ndryshim ndërmjet ndarjeve për projekte duhet të pasqyrohet në PIP dhe të aprovohet nga MF-ja në përputhje me përkufizimet e Ligjit për Buxhet.

8. Çështja - Vonesa në përfundimin e punëve - Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Komuna e Gjilanit kishte paguar faturën e datës 17.01.2012 në vlerë 100,000€ ndaj OE 'Bass-Com' për situacionin e IV-të të punëve për projektin "Asfaltimi i rrugëve në fshatin Livoq i Ulët". Kemi vërejtur një mungesë të konsistencës së dokumenteve për këtë pagesë. Situacioni i punëve ishte i datës 21.12.2010 ndërsa rikapitullimi për këtë situacion ishte i datës 12.12.2011. Kontrata për këtë projekt ishte lidhur më 23.11.2009 në vlerë 314,219€. Sipas Planit Dinamik ky projekt ishte paraparë të përfundojë për 48 ditë pune. Përveç vonesave në planin dinamik, punët janë ndërprerë dhe projekti nuk ka përfunduar për shkak të mungesës së fondeve për përmbushjen e obligimeve ndaj OE.
- Për projektin "Asfaltimi i rrugëve në lagjen Dardania" në vlerë 525,675€ kemi vërejtur vonesa në kryerjen e punimeve. Kontrata ishte lidhur me 07.12.2009 dhe plani dinamik për përfundimin e punëve ishte 56 ditë pune. Komuna kishte paguar situacionin e shtatë të datës 19.01.2012 në shumë 100,000€ dhe situacionin e tetë të datës 14.05.2012 në shumë 72,544€. Ky projekt ende nuk është përfunduar për shkak të mungesës së fondeve.
- Vonesa janë vërejtur edhe për projektin "Rregullimi i infrastrukturës publike në fshatin Shillovë" në vlerë 381,390€, sipas kontratës nga data 09.12.2010. Komuna kishte paguar faturën e datës 18.04.2012 në shumë 70,170€. Punimet ende nuk janë përfunduar për shkak të mungesës së fondeve.
- Rreziku** Komuna ka kontrole të dobëta në menaxhimin e kontratave në fushën e investimeve kapitale. Vonesa për kohë të gjatë në përfundimin e projekteve mund të rezultojë në situata ku investimet amortizohen ende pa përfunduar. Kësisoj vonesat e tejzgjatura në realizimin e punëve humbin vlerën për para të investimeve komunale dhe vështirësojnë kushtet jetësore për qytetarët.
- Rekomandimi 8** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që punët kapitale të përfundojnë brenda afateve optimale dhe objektivisht të arritshme. Poashtu, menaxhmenti duhet të analizojë në hollësi afatet kontraktuese dhe arsyet e vonesave.

9. Çështja - Kompensimi i organeve mbikëqyrëse – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Sipas Vendimit 01 Nr. 5465 të datës 05.06.2008, të marrur nga Kuvendi Komunal, organet mbikëqyrëse dhe komisionet për pranim teknik do të paguhen nga OE, ndërsa kjo kosto i shtohet vlerës së kontratës. Auditimi i vitit paraprak kishte rekomanduar që ky fenomen të ndërpritet. Gjatë testimit të pagesave për punë, që janë kontraktuar në vitet e kaluara, kemi vërejtur që kjo dukuri nuk është ndërprerë. Për më tepër, kemi vërejtur një rast ku njëri anëtar i komisionit, i cili njëkohësisht ka pozitën e nënkryetarit të komunës, favorizohet me përqindje më të lartë se anëtarët tjerë.
- Rreziku** Vazhdimi i pagesës së organeve mbikëqyrëse dhe komisioneve për pranim teknik nga operatorët, paraqet konflikt interesi dhe mund të ndikojë në objektivitetin e tyre gjatë mbikëqyrjes, gjegjësisht pranimit të punëve nga operatorët ekonomik.
- Rekomandimi 9** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që sa më parë të anulohet vendimi për kompensimin e mbikëqyrjes dhe pranimit teknik të punëve përmes operatorëve ekonomik.

10. Çështja - Subvencione dhe mallra nga investimet kapitale – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Komuna kishte paguar nga investimet kapitale një faturë në shumë 10,000€ për foli plastike dhe një faturë në shumë 9,000€ për koshere të bletëve si përkrahje për fermerë. Poashtu, nga investimet kapitale ishte bërë pagesa e faturës 01/2012 e datës 22.10.2012 në shumë 20,000€ e cila përfshinte material shëndetësor. Kjo pagesë ishte bërë në bazë të marrëveshjes me Caritas-in në Ferizaj për “Përkujdesje shëndetësore”.
- Rreziku** Pagesat nga ndarjet për investime kapitale për shpenzime të subvencioneve, mallrave dhe shërbimeve janë në kundërshtim me LMFPN-në dhe Ligjin e Buxhetit. Shpenzimet e tilla mund të rezultojnë në dështim të përmbushjes së objektivave të planifikuara nga investimet kapitale.
- Rekomandimi 10** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të gjitha shpenzimet të bëhen sipas natyrës përkatëse në përputhje me kërkesat e LMFPN-së dhe Ligjit të Buxhetit. Duhet pasur kujdes që të gjitha shpenzimet nga kategoria e investimeve kapitale të kalojnë përmes procedurave të Prokurimit Publik.

11. Çështja - Tejkalim i kontratës për furnizim – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Komuna e Gjilanit me 05.10.2011 kishte lidhur kontratë një-vjeçare me OE “Ballkania” për furnizim me ushqim dhe pije për nevoja të çerdheve, shkollave dhe komunës. Shuma e kontratës ishte 90,432€. Ne kemi vërejtur që komuna kishte tejkualuar vlerën e kontraktuar të furnizimeve për 8,645€.
- Rreziku** Tejkalimi i shumës së kontraktuar tregon mungesë të kontrollit të shpenzimeve. Kjo rrit rrezikun që të ndodhin devijime buxhetore në krahasim me ndarjet fillestare, dhe rrjedhimisht edhe shmangie nga objektivat paraprake.
- Rekomandimi 11** Kryetari i Komunës duhet të forcojë kontrollet e brendshme dhe të sigurojë që të gjitha shpenzimet të bëhen brenda limiteve të përcaktuara me kontratë. Vlerësimet fillestare të nevojave duhet të trajtohen më hollësisht.

12. Çështja - Dreka zyrtare – Prioritet tjetër

- E gjetura** Komuna e Gjilanit kishte paguar faturën në shumë 2,023€ për ushqim dhe akomodim të një delegacioni. Përveç faturës, ne nuk kemi parë dëshmi mbi numrin e pjesëmarrësve apo qëllimin e organizimit.
- Rreziku** Mungesa e dëshmive shtesë në rastet e shpenzimeve për dreka zyrtare rrezikon që komuna të shpenzojë fondet publike pa justifikimet e duhura.
- Rekomandimi 12** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të gjitha faturat për dreka zyrtare të mbështeten me dëshmi shtesë mbi qëllimin e organizimit dhe numrin e pjesëmarrësve.

4.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar. Kontrollet që operojnë në nivel lokal nga Komuna e Gjilanit kanë të bëjnë me ndryshimet e mundshme në listën e pagave; kontrollin e pagesave çdo muaj për ndonjë gabim të mundshëm nga Ministria e Administratës Publike; dhe nënshkrimi i listës së pagave nga ana e punëtorëve.

Shuma e buxhetuar për kategorinë e pagave dhe mëditjeve për vitin 2012 për Komunën e Gjilanit ishte 11,523,550€. Komuna gjatë vitit 2012 kishte realizuar 11,508,281€ apo 99% të shumës së buxhetuar për vitin 2012.

Për të testuar rregullsinë e shpenzimeve nga kjo kategori, ne kemi kryer teste të kontrollit dhe teste substanciale. Testimi ynë ka përfshirë listën e punëtorëve të pensionuar, pushimet e lehonisë, rekrutimet, shkëputjen e kontratave të punës, kalkulimet e pushimeve si dhe dosjet e personelit.

13. Çështja - Paga jashtë kontratës - Prioritet i rëndësishëm

E gjetura Ne kemi vërejtur tri raste kur arsimtarët janë paguar në mënyrë retroaktive për punë gjatë vitit 2011 në bazë të Kontratave mbi Vepër të nënshkruara në vitin 2012.

Rreziku Zyra e personelit nuk ka azhurnuar dosjet e personelit dhe për pasojë kanë ndodhur pagesa jo korrekte. Pagesat retroaktive kanë ndikim në shpenzimin e pa planifikuar të buxhetit si dhe ndikim negativ personal për punëtorët që nuk janë paguar për një kohë të gjatë.

Rekomandimi 13 Kryetari i Komunës duhet të zgjidhë këtë jokonsistencë, dhe të përcaktojë nëse këto janë vetëm raste të izoluara apo janë dukuri e përhapur. Varësisht nga gjendja, të forcohen edhe kontrollet për të parandaluar praktikatat e tilla

4.5.3 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Buxheti i Komunës së Gjilanit për kategorinë e subvencioneve ishte 288,776€. Shpenzimet nga kjo kategori gjatë vitit 2012 ishin 283,372€ apo 98% të buxhetit. Subvencionet janë dhënë për entitete publike, entitete publike kulturore, entitete jo-publike dhe përfitues individual. Ne kemi testuar mostra në vlerë 144,491€.

14. Çështja - Shkelje e Rregullores – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Komuna e Gjilanit ka një Rregullore të brendshme që përcakton procedurat dhe kriteret për dhënien e subvencioneve. Sipas rregullores, subvencionet deri në 1,200€ ndahen me vendim të Kryetarit, ndërsa më shumë se 1,200€ me vendim të Kuvendit Komunal. Gjithashtu para se të hidhet në aprovim çdo kërkesë për subvencione duhet të shqyrtohet nga drejtori relevant. Gjatë auditimit, ne kemi vërejtur që komuna nuk respekton këtë rregullore gjatë ndarjes së subvencioneve. Subvencionet ndahen me vendime nga Kryetari i Komunës duke anashkaluar procedurat e parapara me Rregulloren e Brendshme.
- Rreziku** Ndarja e subvencioneve duke shkelur rregulloren e brendshme tregon për mospërfillje të ekzekutivit të komunës ndaj akteve të cilat i ka miratuar vetë. Kjo sjellë në pikëpyetje objektivitetin gjatë përzgjedhjes së përfituesve.
- Rekomandimi 14** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të respektohet Rregullorja e brendshme për ndarjen e subvencioneve dhe të gjitha subvencionet trajtohen sipas procedurave të përcaktuara në rregullore.

15. Çështja - Mungesë e marrëveshjeve dhe raportimeve – Prioritet i rëndësishëm

- E gjetura** Te të gjitha mostrat kemi vërejtur që Komuna, me vendime të Kryetarit, ka ndarë subvencione qoftë për entitete publike apo përfitues individual, pa u bazuar në ndonjë projekt që përcakton objektivat e subvencioneve dhe interesat e Komunës. Për më tepër, Komuna nuk bën marrëveshje mirëkuptimi me përfituesit e subvencioneve për mënyrën e shpenzimit dhe të raportimit prapavajtes nga përfituesit ndaj Komunës. Si pasojë, asnjë nga rastet e testuara nuk kishte bërë një raportim të tillë mbi mënyrën e shpenzimit të subvencioneve.
- Rreziku** Dhënia e subvencioneve pa bërë marrëveshje me përfituesit mbi mënyrën e shpenzimit dhe të raportimit, shton rrezikun për shpenzim jo racional dhe jo ligjor të fondeve publike.
- Rekomandimi 15** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që subvencionet ndahen vetëm atëherë kur kërkuesi paraqet projekt të detajuar ku qartësohet interesi i komunës. Poashtu, duhet bërë marrëveshje me të gjithë përfituesit duke i obliguar për mënyrën e shpenzimit dhe raportimit. Kjo në mënyrë që të sigurohet që subvencionet kanë arritur objektivat dhe që shpenzimet bëhen në pajtim me kërkesat. ligjore.

16. Çështja - Konflikt interesi – Prioritet tjetër

- E gjetura** Komuna me vendim të Kryetarit, kishte ndarë subvencione në vlerë 1,500€ për aktivitetet e organizatës studentore “Unioni i Studentëve Pro Evropian” që vepron në kuadër të Universitetit të Prishtinës. Ne kemi vërejtur që lideri i kësaj organizate ishte Drejtor i Drejtorisë për Rini, Kulturë dhe Sport në komunën e Gjilanit.
- Rreziku** Ndarja e subvencioneve për OJQ që udhëhiqet nga një drejtor i Komunës paraqet konfliktin të interesit dhe rrezikon që fondet publike nuk shpenzohen për arritjen e objektivave të komunës.
- Rekomandimi 16** Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që nuk do të përsëriten rastet që paraqesin konflikt interesi.

4.6 Pasuritë

Konkluzioni i përgjithshëm mbi pasuritë

Menaxhimi i pasurive në Komunën e Gjilanit ka shënuar progres. Komisionet për inventarizim dhe vlerësim të pasurive kanë kryer punë të suksesshme. Tani Komuna e Gjilanit i ka regjistrat e pasurive mbi dhe nën 1,000€. Mbetet obligim për komunën që pasuritë mbi 1,000€ që janë identifikuar nga komisionet përkatëse të regjistrohen në SIMFK.

4.6.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrim

Ne kemi vërejt që me vendim të Kryetarit të Komunës janë emëruar komisionet për identifikim dhe vlerësimin e pasurive mbi dhe nën 1,000€. Komisionet përkatëse kanë identifikuar të gjithë pasurinë e komunës dhe këtë e kanë raportuar te zyrtari i pasurisë.

17. Çështja - Regjistrimi i pasurive në SIMFK - Prioritet tjetër

E gjetura	Megjithë faktin që tashmë dihet vlera e pasurisë së komunës, kjo nuk është e regjistruar në tërësi në SIMFK. Vlera e pasurisë mbi 1,000€ në posedim nga Komuna e Gjilanit arrinë shumën 169,702,790€. Prej kësaj shume vetëm shuma 16,505,640€ është e regjistruar në SIMFK.
Rreziku	Regjistrimi jo i plotë i pasurisë mbi 1,000€ në SIMFK realisht paraqet pamje jo të drejtë të pasurisë së komunës.
Rekomandimi 17	Kryetari i Komunës duhet të sigurojë që të gjitha pasuritë mbi 1,000€ të regjistrohen në SIMFK brenda një afati të caktuar.

4.7 Trajtimi i borxheve

Konkluzion i përgjithshëm

Komuna e Gjilanit nuk ka arritur t'i trajtojë borxhet në mënyrë të suksesshme. Obligimet e papaguara të Komunës së Gjilanit kapin shumën 3,291,930€. Këto janë borxhe të akumuluar vit pas viti.

Përshkrimi

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve në fund të vitit 2011 ishte në shumë prej 2,541,372€. Këto detyrime janë bartur për t'u paguar në vitin 2012, ku prej tyre gjatë vitit ishin paguar 1,286,548€. Në fund të vitit 2012 totali i obligimeve të papaguara ishte 3,291,930€ prej të cilave 2,037,106€ ishin obligime të krijuara gjatë vitit 2012. Pra kemi ritje të obligimeve në krahasim me vitin 2011.

Rritja e shumës së obligimeve të papaguara ka ardhur si pasojë e mungesës së një strategjie realiste për pagesën e obligimeve të papaguara. Gjithashtu, në këtë ka ndikuar edhe hyrja në obligime të reja pa zotuar mjetet e mjaftueshme për kontrata.

Rekomandimet

Rekomandojmë Kryetarin e Komunës që të përpilojë një strategji të qartë për mënyrën e shlyerjes së obligimeve të papaguara dhe nxjerjes së komunës nga kjo gjendje e borxheve.

5 Sistemi i auditimit të brendshëm

Konkluzion i përgjithshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NjAB) kishte kryer 13 auditime gjatë vitit 2012. Auditimet mbulonin aktivitetet e viteve paraprake dhe të vitit aktual. Mund të konkludojmë që Auditimi i Brendshëm (AB) ka bërë një punë të mirë në ofrimin e sigurisë dhe mbështetjes së menaxhmentit të komunës në efektivitetin e kontrolleve dhe forcimin e tyre.

Përshkrimi

Sistemi i auditimit të brendshëm është një pjesë kyçe e kontrollit të brendshëm dhe për shkak të rëndësisë së tij ne e prezantojmë këtu ndaras. Ne e marrim parasysh fushëveprimin e punës së auditimit të brendshëm dhe aktivitetet e Komitetit të Auditimit.

NjAB kishte planifikuar të kryej 12 auditime gjatë vitit 2012. Gjatë vitit kishte realizuar 13 sosh pasi që një auditim ishte bërë me kërkesë të Kryetarit të Komunës. Raportet e Auditimit janë të një kualiteti të kënaqshëm dhe mbulojnë fushat me rrezik të ulët, të mesëm dhe të lartë. Për të gjitha auditimet menaxhmenti kishte përgatitur planet e veprimit për implementimin e rekomandimeve.

Përveç auditimeve, NjAB kishte bërë edhe përcjelljen e implementimit të rekomandimeve dhe ka konstatuar që pjesa më e madhe e rekomandimeve janë implementuar.

Komuna e Gjilanit ka të themeluar Komitetin e Auditimit. Komiteti i Auditimit kishte mbajtur takime të rregullta tre-mujore dhe kishte shqyrtuar dhe përkrahur raportet e auditimit të brendshëm gjatë vitit 2012.

Rekomandimi

Nuk kemi rekomandime për këtë fushë.

6 Konkluzioni i përgjithshëm

Konkluzioni jonë i përgjithshëm e pasqyron rishikimin tonë të kontrolleve të ndërlidhura me PVF-të, Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin si dhe Sistemin e Auditimit të Brendshëm.

Komuna e Gjilanit ka të dizajnuar mirë sistemin e kontrolleve të brendshme, por dështimet vërehen në implementimin e kontrolleve. Rëndësia e kontrollit të brendshëm të financave publike nuk është kuptuar mjaftueshëm nga menaxhmenti dhe stafi profesional i komunës. Aktivitetet e komunës janë përcjellur me dobësi dhe parregullsi pothuajse në të gjitha fushat.

Rekomandimet e auditimit fare pak trajtohen nga menaxhmenti. Nga 9 rekomandimet e dhëna në vitin 2011, vetëm 3 (tri) janë adresuar plotësisht, ndërsa të tjerat pjesërisht apo fare nuk janë adresuar. Mendojmë se kjo qasje e menaxhmentit duhet përfundimisht të ndryshojë.

Përkundër faktit që PVF-të në përgjithësi ishin përgatitur në pajtim me kërkesat e Rregullës Financiare 07 dhe IPSAS, mungon shpalosja e stokeve në fund të vitit dhe regjistrimi i pasurive në SIMFK ende nuk ka përfunduar.

Më tutje, nuk ka konsistencë ndërmjet planifikimit dhe inkasimit të të hyrave vetjake. Rënia e inkasimit të të hyrave vetjake për 11% në krahasim me vitin paraprak tregon për dështim të menaxhimit të kësaj fushe. Borxhet e pa mbledhura nga vitet e mëhershme janë të shumta. Llogaria e tatimit në pronë kap një saldo prej mbi 6.8 milion euro, ndërsa saldo e gjithsej llogarive të arkëtueshme kalon 9 milion euro.

Menaxhimi i Investimeve Kapitale është shumë i dobët. Projektet e papërfunduara nga vitet paraprake janë duke shkaktuar ngecje të projekteve aktuale. Kjo ka pasur për pasojë edhe ndryshimet ndërmjet shumave të ndara për projekte kapitale dhe devijim nga PIP.

Kontrollet e shpenzimeve, gjithashtu, nuk janë në nivelin e duhur. Si rezultat kanë ndodhur tejkalime të kontratave për furnizime si dhe shpenzime për dreka zyrtare pa dëshmi të mjaftueshme.

Politikat lidhur me menaxhimin e resurseve njerëzore, nuk janë në pajtim me kërkesat ligjore. Stafi i pranuar vitin e kaluar, nuk është paguar me kohë. Pagesat janë bërë nga buxheti i këtij viti, duke shkaktuar efekte të dyfishta negative: pagesat nga buxheti i pa planifikuar si dhe vonesat në kompensimet e stafit.

Detyrimet e pa paguara janë jashtë kontrolleve të duhura. Ato kanë shënuar rritje të konsiderueshme, dhe kapin shumën gati 3.3 milionë, në krahasim me 2.5 milionë që ishin në vitin 2011. Mbi një milionë prej tyre nuk janë paguar as gjatë këtij viti. Politikat e tilla mund të sjellin komunën në vështirësi serioze financiare.

Subvencionet edhe më tutje vazhdojnë të tërheqin vëmendjen e menaxhmentit. Ndarja e subvencioneve në mënyrë të pa rregullt, duke anashkaluar Rregulloren e brendshme shton rrezikun e keqpërdorimit të fondeve publike.

Prandaj, i rekomandojmë Kryetarit të Komunës që:

Së bashku me mbajtësit e buxheteve të analizojë thellësisht të gjitha gjetjet dhe rekomandimet e këtij raporti. Kryetari i Komunës duhet të sigurojë marrjen e masave të menjëhershme për eliminimin e dobësive dhe parregullsive të identifikuara. Rekomandimet e dhëna në këtë raport duhet të trajtohen me seriozitetin më të madh duke përpiluar një plan konkret dhe realist për kohën dhe personat përgjegjës për implementimin e rekomandimeve.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. **Një opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

- a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);
- b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;
- c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;
- d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

- a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;
- b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo
- c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. **Opinionit i Kualifikuar.** Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinion e kualifikuar. I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. **Opinionit i Kundërt.** Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionit që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinion i Kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. **Mohimi i Opinionit.** Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriktionit të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinion i kundërt. Formulimi i një opinionit të tillë e bënë të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ISA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinion në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenta e Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht te adresuara	Rekomandimet pjesërisht te adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
5. Pasqyrat Financiare	Komuna duhet të përgatisë PFV-të sipas Rregullës Financiare Nr. 07/2011.	Është implementuar.		
6.1 Te hyrat	<ul style="list-style-type: none"> • Ngritja e normës së inkasimit • Nënshkrimi i kontrateve për qiradhënie të objekteve komunale 			Nuk është adresuar.
6.2.1 Shpenzimet përmes prokurimit	<ul style="list-style-type: none"> • Të gjitha pagesat e punëtorëve të komunës të bëhen përmes listës së pagave • Shpenzimet e mbikëqyrjes dhe pranimit teknik të mos futen në koston e ndërtimit • Të mos iniciohen procedurat e prokurimit para se të sigurohen fondet e nevojshme • Dëshmi shtesë për shpenzimet për dreka dhe udhëtime zyrtare 			Nuk është adresuar.
6.2.2. Blerjet tjera	Shpenzime të rregullta të qirasë.		Është implementuar pjesërisht.	
6.2.4 Subvencionet	<ul style="list-style-type: none"> • Përpilimi dhe aprovimi i Rregullores për dhënien e subvencioneve; <p>Që çdo shpenzim të bëhet vetëm atëherë kur</p>		Është implementuar pjesërisht.	

	të ketë kontratë me subjektin përfitues; dhe • Që dhënia e subvencioneve të bëhet vetëm pasi të ketë marrëveshje mirëkuptimi mes Komunës dhe përfituesit të subvencioneve, dhe t'i obligojë përfituesit për raportim mbi mënyrën e shpenzimit të mjeteve.			
6.3 Pasuritë jo-financiare	Menaxhimi i pasurive sipas UA 21/2009	Është implementuar.		
6.4. Borxhet	Pagesa e detyrimeve brenda afatit 30 ditor.			Nuk është adresuar.
7.1. Sistemet e Kontrollit të Brendshëm	• Se do të zhvilloj një diskutim të gjerë me menaxherët e komunës lidhur me dështimet e kontrolleve të brendshme dhe, më pastaj, do të propozoj udhëzime dhe procedura të qarta për forcimin dhe përmirësimet e kontrolleve në të gjithë sektorët. Adresimi me kujdes i rekomandimeve të auditimit, do të jetë një bazë e mirë progresi në këtë aspekt.		Është implementuar pjesërisht.	
7.2 Auditimi i Brendshëm	• Se fushëveprimi i auditimeve të NJAB do të jetë kryesisht për vitin aktual; • Që menaxhmenti i lartë të ndërmarrë masa të shpejta dhe efikase për implementimin e rekomandimeve të dhëna nga Njësia e Auditimit të Brendshëm	Është implementuar.		